

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาวิเคราะห์ผลการรักษาอุโบสถศีลของชาวบ้านโนนเมือง ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้วิจัย	: พระมหาชนพัฒน์ ฐิตสาโร (สีหนาม)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระมหาประมวณ ฐานทศโต,ดร. ป.ธ. ๖, พธ.บ.(ภาษาไทย), M.A.(Ling), M.A., Ph.D.(Pali&Bud) : ดร. ประยูร แสงใส ป.ธ. ๔, พ.ม., พธ.บ.(ครู), M.A.(Ed), P.G. DIP. in journalism, Ph.D.(Education) : ผศ.ดร. โสวิทย์ บำรุงศักดิ์ ป.ธ. ๗, พ.ม., พธ.บ.(ปรัชญา), M.A.(Bud.), พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๔ / มีนาคม / ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

งานการวิจัยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาอุโบสถศีลในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาวิธีการรักษาอุโบสถศีลของชาวพุทธบ้านโนนเมือง และเพื่อวิเคราะห์ผลของการรักษาอุโบสถศีลที่นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาภาคสนาม (Field work) นำบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ประกอบวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า อุโบสถศีล เป็นการสมาทานข้อวัตรปฏิบัติในวันอุโบสถ คือวันพระในวันข้างขึ้น - ข้างแรม ๘,๑๔,๑๕ ค่ำ ศีล ๘ ที่รักษาในวันอุโบสถ เรียกว่า อุโบสถศีล ส่วนศีล ๘ ที่รักษาในวันปกติเรียกว่า ศีล ๘ หรืออัฐศีล อุโบสถศีลมีความสำคัญมากในฐานะเป็นเครื่องมือกำจัดกิเลสอย่างหยาบ เพราะเป็นศีลที่พุทธศาสนิกชนควรรักษาในวันพระนับแต่วันหนึ่งและคืนหนึ่ง เป็นการประพฤติพรหมจรรย์พักชีวิตตามปกติไว้ชั่วคราวมาดำเนินชีวิตในทางธรรม เพื่อเสริมสร้างมนุษย์ให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา ตลอดจนเสริมสร้างสังคมให้สงบสุข

การรักษาอุโบสถศีลของชาวบ้านโนนเมือง ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาอุโบสถศีล อันเป็นศีลที่พิเศษของฆราวาสผู้ครองเรือน ทั้งในเรื่องของวันที่กำหนดให้เป็นวันอุโบสถ และข้อวัตรปฏิบัติที่ละเอียดอ่อน ในปัจจุบันอุบาสกอุบาสิกา นิยมมารักษาอุโบสถศีลที่วัดมากกว่าการรักษาที่บ้าน เพราะการมาที่วัดทำให้ผู้รักษาศีลได้ทำบุญด้วย มีการให้ทาน ฟังธรรม

และปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานได้ดีกว่าทำที่บ้าน อันเป็นการบำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อให้ได้รับอานิสงส์จากการปฏิบัติอย่างสูงสุด

ส่วนผลของการรักษาอุโบสถศีลที่นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น อุบาสกอุบาสิกาชาวบ้านโนนเมืองมีสุขภาพทางกายที่แข็งแรง ช่วยลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องคัมและการแต่งตัวหยุดการทำงานที่รับผิดชอบไว้ชั่วคราว ทั้งยังส่งผลดีต่อสุขภาพจิตเป็นการฝึกสติให้รู้เท่าทันความคิด และภาควิโมจิที่ได้ทำในสิ่งดีงาม มีกำลังใจในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ครอบครัวมีความสุข เพราะการรักษาอุโบสถศีลเป็นการปฏิบัติเพื่อกำจัดกิเลสตาม นอกจากนี้ยังเกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองและเศรษฐกิจอีกด้วย

Thesis Title : An Analytical Study of the Result of Uposathasila Observing by the People in Bannommueang for Developing the Quality of Life

Researcher : Phramaha Dhanapat Thitasaro (Sihanam)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Pramuan Thânadatto, Pali VI, B.A.(Thai),P.G.Dip.in M.A. (Ling.),M.A.(Pali&Bud.),Ph.D.(Pali& Bud.)

: Prayoon Saengsai Pali.IV, B.A., M.A.(Ed),P.G.DIP.in Journalism Ph.D.(Ed)

: Assist.Prof.Dr. Sowit Bamrungphak, Pali VII,B.A.(Phi.), M.A.(Bud.),Ph.D.(Buddhist Studies)

Data of Graduation : 4 / March / 2013

ABSTRACT

The objectives of this thesis are: to study the Uposathasila in Theravada Buddhism, to study the method of Uposathasila observing of the people in Bannommueang, and to analyse the result of Uposatha observing in developing the quality of life. However, this thesis is conducted based on documentary research, field work approaches, and critical analysis.

The result of the study found that Uposathasila was an intention to observe moral rules in Buddhist holy days. It was the Buddhist practice of preventing oneself from transgressing the Eight precepts during one day and one night. This also was considered as the noble practice for the lay Buddhists.

This study also found that most of the people in Bannommueang had no clear understanding about the practice of Uposathasila observing. However, rather practiced by themselves in the houses, they likely to come to the temple, and observed Uposathasila in the Buddhist holy days; because, to them, in the temple they could did more meritorious actions such as Dhamma listening, offering, practicing insight meditation...ect.

Nevertheless, this study also found that the result of Uposathasila observing of the people in Bannommueang helped a lot in developing the quality of their lives. For instance, they

became healthier, reduced an outcome of the family in drinking and self-decorating, and it was an alternative means to eliminate negative mental formation. Moreover, they became mindful and had positive view in living and ready to dedicate themselves for the benefit of the country.